

Uzasadnienie

1. Uzasadnienie potrzeby i cel wydania aktu.

Projektowana ustawa przewiduje zmiany mające na celu likwidację lub ograniczenie barier w prowadzeniu działalności innowacyjnej oraz podniesienie atrakcyjności podatkowych instrumentów wsparcia działalności innowacyjnej w Polsce.

Potrzeba poprawy otoczenia działalności innowacyjnej została podniesiona w *exposé* Pani Beaty Szydło, Prezesa Rady Ministrów w dniu 18 listopada 2015 r. Z kolei w dniu 18 stycznia 2016 r. powołane zostały Rada i Międzyresortowy Zespół ds. Innowacyjności. W toku prac Rady i Zespołu powstała koncepcja szybkiego wdrożenia do polskiego prawa najlepiej opisanych instrumentów wsparcia działalności innowacyjnej, co znalazło wyraz w *ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej* (Dz. U. poz. 1933). Jednocześnie podjęte zostały prace nad przygotowaniem projektu drugiej ustawy poświęconej innowacyjności.

Opracowanie projektu ustawy stanowi odpowiedź na postulaty różnych środowisk, w szczególności przedsiębiorców, jednostek naukowych oraz inwestorów. Stanowi także realizację zobowiązań wynikających z *Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 16 lutego 2016 r., *Strategii doskonałości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego partnerstwa z biznesem i społecznej odpowiedzialności nauki* ogłoszonej przez MNiSW we wrześniu 2016 r. oraz *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r.

Projekt ustawy ma charakter horyzontalny tzn. zakłada zmianę przepisów ograniczających innowacyjność w różnych ustawach. Opracowanie katalogu ustaw i przepisów wymagających zmian zostało dokonane w procesie szerokich konsultacji, których efektem była *Biała księga innowacji*. Pierwszym etapem prac nad *Białą księgą innowacji* było dokonanie przeglądu dokumentów strategicznych oraz analiz i raportów eksperckich o tematyce związanej z innowacyjnością pod kątem zidentyfikowanych w nich barier i problemów dotyczących krajowego systemu innowacji. Kolejnym etapem były konsultacje on-line (prowadzone w dniach 16 marca – 15 kwietnia 2016 r.), podczas których zainteresowane osoby i instytucje mogły przedstawić problemy i bariery w zakresie innowacyjności w Polsce oraz propozycje rozwiązań. W ramach konsultacji on-line zgłoszono 340 propozycji. Następnie przeprowadzono spotkania z przedstawicielami środowisk naukowych, przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych. Na podstawie powyższego opracowany został projekt *Białej*

księgi innowacji, który w sierpniu i wrześniu 2016 roku został poddany konsultacjom z głównymi interesariuszami, zwłaszcza przedstawicielami świata biznesu i inwestorów. Na podstawie *Białej księgi innowacji* opracowany został przedmiotowy projekt tzw. drugiej ustawy o innowacyjności. Niektóre zagadnienia wskazane w *Białej księdze innowacji*, z uwagi na pilność zostały ujęte w tzw. pierwszej ustawie o innowacyjności (*ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej* (Dz. U. poz. 1933)). Z kolei, wybrane zagadnienia z uwagi na specjalistyczny

i wymagający wielu zmian zakres tematyczny, będą przedmiotem regulacji w ramach odrębnych ustaw, w szczególności:

- 1) doktoraty wdrożeniowe – *ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 859);
- 2) Narodowy Instytut Technologiczny – *projekt ustawy o Narodowym Instytucie Technologicznym* opracowany przez MNiSW przy współpracy Ministerstwa Rozwoju i innych zainteresowanych resortów, w dniu 14 kwietnia 2017 r. został skierowany do uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych;
- 3) prosta spółka akcyjna (prace w tym zakresie koordynuje Ministerstwo Rozwoju);
- 4) utworzenie sądów patentowych (ds. własności intelektualnej) jako odrębnych wydziałów w sądach apelacyjnych; prace w tym zakresie koordynuje Ministerstwo Sprawiedliwości, propozycje powinny powstać w I połowie 2017 r.

Ponadto, niektóre z zagadnień poruszonych w *Białej Księdze Innowacji* są przedmiotem zainicjowanych w 2016 roku prac nad opracowaniem ustawy dotyczącej szkolnictwa wyższego w Polsce – projekt „Ustawa 2.0”. Trzy niezależne grupy ekspertów opracowały założenia do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, które zostały w lutym 2017 roku udostępnione na stronie internetowej MNiSW. Równolegle prowadzona jest debata ze środowiskiem naukowym i akademickim na temat zmian w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, w tym dyskusji nad przedstawionymi trzema projektami. Debata i konsultacje społeczne odbywają się w ramach cyklicznych konferencji – Narodowego Kongresu Nauki, którego zwieńczeniem będzie konferencja w Krakowie we wrześniu 2017 roku oraz prezentacja nowej ustawy o szkolnictwie wyższym.

Niniejszy projekt ustawy, opracowany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, we współpracy z Ministrem Rozwoju i Finansów oraz wskazane wyżej projekty, stanowią pakiet

zmian legislacyjnych mających na celu stworzenie środowiska sprzyjającego prowadzeniu działalności innowacyjnej w Polsce.

2. Obecny stan systemu innowacyjności w Polsce.

Innowacje to interaktywny proces, w którym różni aktorzy komunikują się ze sobą, współpracują i ustanawiają długoterminowe relacje w ramach tzw. narodowych lub sektorowych systemów innowacji. W obu przypadkach centralnym elementem są innowacyjne firmy oraz opracowywane i wdrażane przez nie innowacyjne rozwiązania¹. Państwa różnią się w zakresie wskaźników dotyczących funkcjonowania systemów innowacji oraz ścieżek budowania potencjału innowacyjnego². W latach 2008-2015 zwiększył się w Polsce udział nakładów na badania i rozwój w stosunku do Produktu Krajowego Brutto (tzw. wskaźnik GERD) z 0,6% do 1%, ale nadal jest on niższy niż wartość wskaźnika GERD dla Unii Europejskiej (wzrost z 1,76% do 1,95%). Pozytywnym zjawiskiem jest zmiana struktury finansowania GERD, w szczególności rosnący udział przedsiębiorstw w finansowaniu prac badawczo-rozwojowych (wzrost w latach 2008-2015 z 30 do 39%). Utrzymanie tego pozytywnego trendu stanowić będzie główne wyzwanie w perspektywie najbliższych lat. Bardziej kompleksową formą porównania systemów innowacji są indeksy innowacji, z których najważniejszy to *European Innovation Scoreboard*, oceniający Polskę jako „umiarkowanego innowatora”. W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wartości sumarycznego wskaźnika innowacyjności w UE, Polsce i wybranych państwach w latach 2008 i 2015.

Tabela. Porównanie wartości sumarycznego wskaźnika innowacyjności w wybranych państwach

	UE	Polska	Słowacja	Węgry	Czechy	Estonia	Niemcy	Dania
2008	0,495	0,289	0,317	0,345	0,412	0,416	0,624	0,623
2015	0,521	0,291	0,350	0,354	0,433	0,447	0,631	0,700

Źródło: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_pl

Z powyższej tabeli wynika, że w latach 2008-2015 dokonał się tylko nieznaczny progres w zakresie innowacyjności, zwłaszcza na tle innych państw. Polska ustępuje pod względem innowacyjności państwom zaliczanym do liderów innowacyjności, jak Dania czy Niemcy, ale

¹ OECD, *Innovative Networks. Co-operation in National Innovation Systems*, Paryż 2001.

² OECD, *OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2016*, Paryż 2016, str. 162.

także najbliższym sąsiadom zaliczanym do grupy tzw. nowych państw członkowskich, jak Słowacja, Węgry, Czechy czy Estonia.

Zarówno funkcjonowanie systemu innowacji w Polsce, jak i jej miejsce w międzynarodowych rankingach nie odpowiadają możliwościom i aspiracjom rozwojowym kraju, które zostały określone w *Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Strategii na rzecz doskonałości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego, partnerstwa z biznesem i społecznej odpowiedzialności nauki* oraz *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. W związku z powyższym, zadaniem instytucji publicznych (krajowych i regionalnych) jest zapewnienie rozwoju tego systemu, w tym prawidłowej realizacji takich jego funkcji, jak:

- 1) tworzenie wiedzy (baza naukowa - infrastruktura) i jej transfer do gospodarki (komercjalizacja wyników badań),
- 2) zapewnienie odpowiednio przygotowanych zasobów ludzkich,
- 3) zapewnienie zasobów finansowych,
- 4) pobudzenie popytu na innowacyjne rozwiązania,
- 5) promocja przedsiębiorczości.

Projektowana ustawa oraz pozostałe ustawy tworzące pakiet ustaw na rzecz innowacyjności mają na celu eliminację głównych barier ograniczających realizację ww. funkcji oraz stworzenie warunków sprzyjających innowacyjności. Niniejszy projekt koncentruje się przede wszystkim na kwestiach związanych z tworzeniem wiedzy i jej transferem do gospodarki oraz finansowaniem procesów powstawania innowacyjnych przedsięwzięć, zwłaszcza zwiększania nakładów prywatnych na badania i rozwój.

3. Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy.

3.1. Art. 1 i art. 2: zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (ustawa o PIT) oraz w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (ustawa o CIT).

Zmiany w ustawach o podatkowych mają na celu wprowadzenie instrumentów podatkowych, które wspierałyby prowadzenie działalności badawczo – rozwojowej (B+R) i są zmianami symetrycznymi – w obu ustawach zostały zaproponowane możliwie tożsame rozwiązania, zgodnie z dotychczas stosowaną metodą regulacji tych podatków.

Przepisy zaproponowane w projekcie wprowadzają zmiany w zakresie tzw. ulgi B+R, tj. prawa do odliczenia od podstawy opodatkowania określonej kwoty kosztów uzyskania

przychodów poniesionych przez przedsiębiorcę na działalność badawczo-rozwojową (kosztów kwalifikowanych), a w szczególności zakładają:

- zwiększenie wysokości odliczenia z tytułu ulgi B+R,
- rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych,
- wprowadzenie ulgi B+R dla podmiotów, które posiadają status centrum badawczo-rozwojowego nadany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710),
- nadanie nowego brzmienia niektórym przepisom ustawy w celu ich doprecyzowania.

3.1.1 Pkt 1.

Jest to zmiana dostosowawcza, wynikająca z projektowanych zmian w zakresie systemu wsparcia podmiotów mających status centrum badawczo-rozwojowego. Z uwagi na to, że w projektowanej ustawie proponuje się likwidację funduszu innowacyjności i uchylenie art. 21 w *ustawie o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej*, konieczne jest uchylenie pkt 15 w art. 14 ust. 2 ustawy o PIT, który reguluje kwestie powstania przychodu dla celów podatku dochodowego odnośnie środków przekazywanych do tego funduszu.

3.1.2. Pkt 2 lit. a tiret pierwsze i drugie.

W zmianie tej proponuje się:

- zmianę brzmienia pkt 1 w art. 26e ust. 2 ustawy o PIT w taki sposób, aby wyraźnie określić, że za koszty kwalifikowane uznaje się należności i składki na ubezpieczenia społeczne opłacane z tytułu m.in. stosunku pracy, w takiej części, w jakiej czas przeznaczony na realizację działalności badawczo-rozwojowej pozostaje w ogólnym czasie pracy pracownika; zmiana ta jest konieczna z uwagi na zgłaszane wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie,
- rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych o należności z tytułu umów o dzieło oraz umów zlecenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne opłacane z tytułu tych należności; należności te będą stanowiły koszty kwalifikowane w takiej części, w jakiej czas przeznaczony na realizację działalności badawczo-rozwojowej pozostaje w całości czasu przeznaczonego na wykonanie usługi na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

Propozycje wprowadzenia powyższych zmian były zgłaszane w toku prac nad *Białą księgą innowacji*.

3.1.3. Pkt 2 lit. a tiret trzecie.

Zmiana przewiduje rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych o koszty nabycia sprzętu specjalistycznego w prowadzonej działalności B+R, w szczególności naczyń i przyborów laboratoryjnych oraz urządzeń pomiarowych, które nie są środkami trwałymi. Dotychczasowe regulacje mogły budzić wątpliwości, czy nabycie sprzętu laboratoryjnego niebędącego środkiem trwałym, może stanowić koszt kwalifikowany. Wątpliwości takie były zgłaszane przez partnerów społecznych w toku prac nad *Białą księgą innowacji* oraz w trakcie prac parlamentarnych nad *ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej*. Rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych pozwoli wyeliminować te wątpliwości.

3.1.4. Pkt. 2 lit. a tiret czwarte.

Przepis doprecyzowuje, że kosztem kwalifikowanym są jedynie ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne, świadczone lub wykonywane na podstawie umowy przez jednostkę naukową w rozumieniu *ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*, a także nabycie wyników badań naukowych od takiej jednostki, na potrzeby prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej. Dotychczasowe brzmienie przepisów budziło wątpliwości podatników, czy wszystkie ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne oraz wyniki badań muszą pochodzić od jednostek naukowych.

3.1.5. Pkt 2 lit. b.

Projekt ustawy przewiduje zmianę zasad wsparcia podmiotów mających status centrum badawczo-rozwojowego nadanego na podstawie *ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej*. Proponowane rozwiązania zakładają rezygnację z funduszu innowacyjności tworzonego w przedsiębiorstwie. Zamiast tego, centra badawczo-rozwojowe będą dysponowały dodatkowym katalogiem kosztów kwalifikowanych. Zaznaczyć należy, że będzie to ten sam katalog kosztów, które centra badawczo-rozwojowe mogą obecnie na podstawie *rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie funduszu innowacyjności*, odpisywać na fundusz innowacyjności.

Do tego dodatkowego katalogu kosztów należą koszty odpisów amortyzacyjnych od budynków, budowli i lokali wykorzystywanych do prac B+R oraz koszty ekspertyz, opinii, usług doradczych uzyskanych od osób trzecich (ust. 3a dodawany w art. 26e ustawy o PIT).

Wysokość kosztów kwalifikowanych z tytułu odpisów amortyzacyjnych od budynków, budowli i lokali ograniczono do 10% przychodów z prowadzonej pozarolniczej działalności

gospodarczej. Ponadto jeżeli tylko część budynku, budowli lub lokalu będzie wykorzystywana w prowadzonej działalności B+R, do kosztów kwalifikowanych będą zaliczone odpisy amortyzacyjne w odpowiedniej części (ust. 3b i 3c dodawane w art. 26e ustawy o PIT).

W celu zapewnienia zgodności z prawem europejskim, projekt zawiera zastrzeżenia o warunkach udzielania pomocy publicznej, bowiem ulga dla centrów badawczo-rozwojowych (w części dotyczącej osobnego katalogu kosztów kwalifikowanych oraz w części pochodzącej z podwyższenia limitu ogólnego katalogu kosztów kwalifikowanych o 50 punktów procentowych) będzie pomocą publiczną, udzielaną zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1), co będzie regulował ust. 3d dodawany w art. 26e ustawy o PIT. W przypadku przekroczenia progów, o których mowa w rozporządzeniu 651/2014, pomoc tą będzie trzeba notyfikować do Komisji Europejskiej (dodawane w art. 26 e ust. 3e i 3f). W dodawanych w art. 26e ustawy o PIT ust. 3f i 3g wskazana jest dozwolona intensywność pomocy publicznej dla centrów badawczo-rozwojowych. Projekt zakłada wyłączenie możliwości skorzystania z przedmiotowych rozwiązań, przez przedsiębiorstwa będące w trudnej sytuacji ekonomicznej (ust. 3i dodawany w art. 26 e ustawy o PIT) oraz przedsiębiorstwa, na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikających z wcześniejszych decyzji KE (ust. 3j dodawany w art. 26 e ustawy o PIT). Przedsiębiorca będzie także zobowiązany do składania informacji o odliczeniach do właściwego urzędu skarbowego (ust. 3k dodawany w art. 26 e ustawy o PIT), a dodawany w art. 26 e ustawy o PIT ust. 3l odnosi się do sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Należy zaznaczyć, że w odniesieniu do centrów badawczo-rozwojowych, już obecnie podlegają one regulacjom związanym z pomocą publiczną.

3.1.6. Pkt 2 lit. c.

W tej zmianie proponuje się nadać nowe brzmienie ust. 5 w art. 26e ustawy o PIT. Zgodnie z obecnym brzmieniem tego przepisu, koszty kwalifikowane podlegają odliczeniu, jeżeli nie zostały podatnikowi zwrócone w jakiegokolwiek formie. W projektowanym brzmieniu dodane zostanie, że koszty kwalifikowane podlegają odliczeniu, jeżeli nie zostały odliczone od podstawy obliczenia podatku. Ma to zapobiec takim sytuacjom, w których raz odliczone od podstawy obliczenia podatku koszty kwalifikowane z tytułu nabycia np. materiałów lub

surowców, będą odliczane przez podatnika ponownie np. po wytworzeniu z nich środka trwałego, jako odpisy amortyzacyjne.

3.1.7. Pkt. 2 lit. d i e.

Dotychczas podatnicy, którzy prowadzili choćby niewielką część działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej, nie mogli korzystać z ulgi B+R. Kwestie te były zgłaszane przez partnerów społecznych w toku prac nad *Białą księgą innowacji*. Wychodząc naprzeciw tym postulatam, proponuje się, aby prawo do ulgi (odliczenia kosztów) przysługiwało w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych, które nie stanowią kosztów prowadzenia działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej.

Aktualne kwoty kosztów kwalifikowanych wydatków na B+R, które można odliczyć od podstawy obliczenia podatku to:

- 1) 50 % kosztów osobowych;
- 2) 50% pozostałych kosztów, jeżeli podatnik jest mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą (MŚP) w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 3) 30% pozostałych kosztów, dla pozostałych przedsiębiorców.

Rozwiązanie zawarte w projekcie zakłada podwyższenie kwoty maksymalnego odliczenia wszystkich kosztów kwalifikowanych na działalność B+R od podstawy obliczenia podatku do 100%, a dla przedsiębiorców mających status centrum badawczo-rozwojowego do 150%. Rozwiązania te mają zachęcić przedsiębiorców do inwestowania w działalność B+R oraz wykazywania nakładów ponoszonych na innowacje. Obecna wysokość odliczeń, mimo jej sukcesywnego podnoszenia, jest stosunkowo niska. Podniesienie wysokości ulgi było jednym z głównych postulatów zgłaszanych przez partnerów społecznych w toku prac nad *Białą księgą innowacji*.

3.1.8. Pkt 3 lit. a i b.

Obowiązujące przepisy ustawy o PIT regulują również kwestię tzw. zwrotu gotówkowego dla przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej, którzy ponoszą wydatki na działalność badawczo-rozwojową, ale z uwagi na niewystarczający dochód nie mogą dokonać pełnego odliczenia w ramach ulgi B+R. W takiej sytuacji mogą oni, alternatywnie do rozliczenia ulgi B+R w kolejnych latach podatkowych, wystąpić o zwrot nieodliczonej kwoty ulgi B+R. Zastrzeżono obowiązek zwrotu tej kwoty w przypadkach określonych w art. 26ea ust. 5 ustawy o PIT, m.in. w przypadku likwidacji działalności

gospodarczej przed upływem trzech lat podatkowych. Dodawany w tej zmianie w art. 26ea ust. 5a reguluje zasady zwrotu tej kwoty.

W zmianie tej doprecyzowano również redakcję przepisu art. 26ea ust. 5 ustawy o PIT, poprzez wyczerpujące wymienienie form zakończenia działalności gospodarczej przez płatnika. Uwagi w tym zakresie zgłaszane były w trakcie prac parlamentarnych nad *ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej*.

3.2. Art. 3. Zmiany w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W przedmiotowej zmianie proponuje się uregulowanie kwestii związanej z wykazywaniem przez przedsiębiorców w części sprawozdania finansowego – *Dodatkowe informacje i objaśnienia*, wysokości poniesionych kosztów związanych z pracami badawczymi i rozwojowymi, które nie zostały ujęte w aktywach bilansu.

W art. 3 ust. 1 pkt 14 w związku z art. 33 ust. 2 i ust. 3 *ustawy o rachunkowości* zdefiniowane zostały prace rozwojowe stanowiące wartości niematerialne i prawne oraz zasady ich amortyzacji. Jednocześnie zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 koszty zakończonych prac rozwojowych, które nie zakończyły się sukcesem lub z innych powodów nie stanowią wartości niematerialnych i prawnych, ujmowane są w pozostałych kosztach operacyjnych. Ponadto, stosownie do art. 49 ust. 2 pkt 3 *ustawy o rachunkowości* ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju powinny być ujmowane w sprawozdaniu z działalności, jednak zgodnie z art. 8 ust. 1 określając politykę rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki. Zatem ponoszone koszty związane z pracami badawczymi i rozwojowymi, niestanowiące jednak wartości niematerialnych i prawnych, mogą nie zostać wyodrębnione w systemie rachunkowości jednostki oraz w sprawozdaniu finansowym.

Powyższe oznacza, że faktyczna wysokość nakładów na B+R ponoszonych przez przedsiębiorców nie jest znana, a w związku z tym, zasadne jest zapewnienie ujawnienia rzeczywistej wysokości kosztów ponoszonych na prace badawcze i prace rozwojowe w informacji dodatkowej sprawozdania finansowego w części *Dodatkowe informacje i objaśnienia*.

Mając powyższe na uwadze zmiana polegająca na dodaniu pkt 11 „informacje o kosztach związanych z pracami badawczymi i pracami rozwojowymi, które nie kwalifikują się zgodnie

z art. 33 ust. 2 ustawy o rachunkowości do wartości niematerialnych i prawnych” w poz. 2 załącznika nr 1 „Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji” pozwoli uporządkować obecny stan prawny wykazywania wydatków na działalność badawczo-rozwojową w polityce rachunkowości oraz sprawozdaniu finansowym jednostki. Uregulowanie to przyczyni się również do częściowego rozwiązania problemów związanych z ujmowaniem w statystyce publicznej nakładów na działalność badawczo-rozwojową.

3.3. Art. 4. Zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej.

3.3.1. Pkt. 1

Dodanie do *ustawy – Prawo własności przemysłowej* art. 226¹ związane jest z ograniczoną liczbą zgłoszeń wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych oraz topografii układów scalonych od akademickich inkubatorów przedsiębiorczości czy centrów transferu technologii, o których mowa w art. 86 ust. 1 *ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym*. Akademickie inkubatory przedsiębiorczości i centra transferu technologii są jednostkami o ograniczonych zasobach finansowych i – co za tym idzie – mają ograniczone możliwości w korzystaniu z ochrony swojej działalności innowacyjnej.

W ostatnich latach zaledwie 3 akademickie inkubatory przedsiębiorczości skorzystały z możliwości zgłaszania efektów swojej działalności innowacyjnej. Nie zrobiło tego żadne centrum transferu technologii (źródło: bazy danych Urzędu Patentowego RP). Zmniejszenie o 50% opłaty rocznej za powyższe zgłoszenia oraz zmniejszenie o 50% opłat okresowych za ochronę wynalazku, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego oraz topografii układów scalonych w przypadkach i opłaty jednorazowej za ochronę wynalazku stanowiącego przedmiot patentu dodatkowego ułatwi korzystanie z ochrony działalności innowacyjnej przez akademickie inkubatory przedsiębiorczości i centra transferu technologii.

W myśl art. 86 ust. 3 *ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym*, akademicki inkubator przedsiębiorczości może zostać utworzony w dwóch formach: jednostki ogólnouczelnianej oraz spółki kapitałowej. Centrum transferu technologii może być utworzone tylko i wyłącznie w formie jednostki ogólnouczelnianej. Na gruncie *ustawy – Prawo własności przemysłowej*, przez „zgłaszającego” się rozumie się osobę, która w imieniu własnym dokonała zgłoszenia. Pojęcie „osoby” zostało zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy jako osoba fizyczna,

prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Z uwagi na fakt, iż akademickich inkubatorów przedsiębiorczości utworzonych w formie jednostki ogólnouczelnianej oraz centrów transferu technologii nie można uznać za „osoby” w powyższym rozumieniu, nie mogą być one zgłaszającymi w rozumieniu przepisów dot. własności przemysłowej. W takim przypadku zgłaszającym powinna być uczelnia.

3.3.2. Pkt 2.

Ograniczony dostęp do pomocy profesjonalnych pełnomocników zajmujących się prawem własności przemysłowej w Polsce, ze względu na stosunkowo małą liczbę rzeczników patentowych (ok. 900 osób), stanowi utrudnienie zgłaszania i utrzymywania ochrony tych praw. W związku z faktem, że zawód rzecznika patentowego należy do grona zawodów prawniczych, a adwokaci i radcowie prawni mogli już reprezentować klientów w sprawach związanych ze zgłaszaniem i ochroną znaków towarowych (uchylany art. 236 ust. 1¹ ustawy), zasadne jest poszerzenie ich uprawnień o możliwość występowania w sprawach związanych z dokonywaniem i rozpatrywaniem zgłoszeń oraz utrzymywaniem ochrony wynalazków, produktów leczniczych oraz produktów ochrony roślin, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych. Podobne rozwiązania funkcjonują w części krajów europejskich, np. w Królestwie Niderlandów, w niektórych landach niemieckich czy w Danii, gdzie zawód rzecznika patentowego jest współdzielony z zawodem adwokata.

Powyższe przyczyni się do ułatwienia dostępu, przede wszystkim przedsiębiorcom, do usług związanych ze zgłaszaniem i ochroną przedmiotów własności przemysłowej.

3.4. Art. 5. Zmiany w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym.

Proponowana zmiana ma na celu wzmocnienie roli Urzędu Dozoru Technicznego w sferze poszerzania świadomości podmiotów m.in. wytwarzających i eksploatujących urządzenia techniczne, w zakresie bezpiecznego ich funkcjonowania oraz popularyzowania wiedzy technicznej. Proponowana zmiana pozwoli m.in. na aktywne uczestniczenie w uzgadnianiu planów, programów dydaktycznych szkół technicznych i uczelni wyższych obejmujących swoim zakresem kształcenie z dziedziny bezpieczeństwa technicznego urządzeń. Urząd Dozoru Technicznego, jako instytucja, która na co dzień ma styczność z dynamicznym procesem rozwoju techniki posiada kompetencje do wykazywania inicjatyw w tym zakresie i przyczyniania się do wdrażania ich w życie. Poprzez popularyzację nauki

i techniki Urząd będzie mógł w jeszcze większym stopniu realizować główną misję, jako jednostka dozoru technicznego, wyrażoną w art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym - zapewnianie bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych.*

3.5. Art. 6. Zmiany w ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych.

3.5.1. Pkt 1.

Cześć rzeczników patentowych zawiesza swoje uprawnienia do wykonywania zawodu na okres pozostawania w stosunku pracy np. w charakterze eksperta w Urzędzie Patentowym RP. Powinno to, tak jak w przypadku innych zawodów prawniczych, tj. adwokatów i radców prawnych, skutkować automatyczną utratą przez te osoby praw wyborczych do organów samorządu na czas trwania zawieszenia. Powyższe dotyczy utraty zarówno czynnego, jak i biernego prawa wyborczego do organów samorządu rzeczników patentowych na ten czas. Uzasadnione jest to przede wszystkim koniecznością zagwarantowania organom samorządowym niezależności od jakiegokolwiek wpływu z zewnątrz (w tym ze strony organu, przed którym występują rzecznicy patentowi) oraz koniecznością zapewnienia swobody w działaniach korporacyjnych wszystkim czynnym członkom samorządu rzeczników patentowych.

3.5.2. Pkt 2.

Brak dostępu rzeczników patentowych do informacji związanych z działalnością samorządu zawodowego, w szczególności do sprawozdań finansowych, brak możliwości otrzymywania kopii i odpisów z tych dokumentów, a także brak możliwości udziału w posiedzeniach kolegialnych organów samorządu stanowi ograniczenie członków samorządu do wykonywania należnych im uprawnień. Stosowna zmiana ustawy, tj. zapewnienie rzecznikom patentowym prawa do przeglądania dokumenty samorządu (w tym sprawozdań finansowych) i uczestniczenia w posiedzeniach kolegialnych organów samorządu, pozwoli na zachowanie transparentności działań samorządu rzeczników patentowych względem jego członków.

3.6. Art. 7. Zmiany w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Proponowana zmiana ma na celu uregulowanie możliwości uzyskania uprawnień równoważnych z uprawnieniami doktora habilitowanego przez osoby posiadające stopień

doktora na podstawie doświadczenia w prowadzeniu działalności badawczo-rozwojowej oraz osiągnięć w pracach wdrożeniowych. Uprawnienia będą nadawane wyłącznie pracownikom jednostek organizacyjnych uprawnionych do nadawania stopnia doktora habilitowanego, co pozwoli zapewnić merytoryczny charakter decyzji o ich nadaniu. Ponadto nadanie uprawnień będzie podlegało kontroli Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, podobnie jak w przypadku osób, które mają możliwość uzyskania podobnych uprawnień na podstawie obowiązującego art. 21a ust. 1 ustawy.

3.7. Art. 8 pkt 2-4, art. 10 i art. 12. Zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.

Celem projektowanych zmian jest zwiększenie zakresu działania spółek celowych tworzonych przez uczelnie, instytuty badawcze i instytutu naukowe Polskiej Akademii Nauk (PAN). Zgodnie z proponowanymi zmianami spółki celowe, obok prowadzenia działalności związanej z komercjalizacją bezpośrednią i pośrednią, mogłyby również prowadzić działalność gospodarczą, pod warunkiem wyodrębnienia tej działalności pod względem organizacyjnym i finansowym. Umożliwi to spółkom celowym bardziej efektywną działalność, w szczególności realizację zadań komplementarnych do komercjalizacji bezpośredniej i pośredniej np. realizację badań zleconych przez przedsiębiorstwa czy usług doradczo-biznesowych przy wykorzystaniu potencjału badawczo-rozwojowego uczelni i jednostek macierzystych. Dzięki temu spółki celowe będą mogły mieć status tzw. „jednego okna” w zakresie komunikacji i współpracy jednostki macierzystej, zwłaszcza uczelni, z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Proponowana zmiana wychodzi naprzeciw postulatом zgłaszanym przez środowiska jednostek naukowych oraz biznesowych.

Umożliwienie uczelniom, instytutom badawczym i instytutom naukowym PAN tworzenia spółek kapitałowych w celu realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub zarządzania nimi ma na celu stworzenie ram prawnych umożliwiających realizację dużych przedsięwzięć infrastrukturalnych, których elementy (części składowe) często umieszczone są w różnych częściach kraju (przyjmujących postać tzw. wirtualnych lub sieciowych infrastruktur badawczych). Umożliwi to także udział partnerów gospodarczych w realizacji tych przedsięwzięć na transparentnych zasadach. Dotyczy to zwłaszcza przejrzystych zasad dostępu do infrastruktury i potencjalnych korzyści, które powinny być zgodne

z przepisami o pomocy publicznej. Spółki te będą mogły być tworzone wspólnie przez uczelnie, instytuty badawcze i instytuty naukowe PAN. Utworzenie spółki z innym podmiotem albo innymi podmiotami wymagać będzie uprzedniego zgłoszenia właściwemu ministrowi (a w przypadku PAN – Prezesowi Akademii), który w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia będzie mógł sprzeciwić się dokonaniu tej czynności. W przypadku tworzenia spółek z tzw. „innymi partnerami” przez instytuty badawcze, Akademię i jej instytuty, termin ten zostanie wydłużony do 45 dni, z uwagi na potrzebę zasięgnięcia opinii ministra właściwego do spraw nauki. Proponowana zmiana wychodzi naprzeciw postulatom zgłaszanym przez środowiska jednostek naukowych oraz biznesowych, zgłaszane w ramach konkursu na wsparcie infrastruktury badawczej w działaniu 4.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

3.7.1. Pkt 4.

Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu, wymaganie posiadania aktualnego dorobku naukowego lub doświadczenia w prowadzeniu działalności badawczo-rozwojowej dotyczy wszystkich osób prowadzących zajęcia dla doktorantów, a zatem także np. lektorów, którzy są pracownikami dydaktycznymi i nie mają obowiązku prowadzenia badań naukowych. Proponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie, że wymagania związane z dorobkiem naukowym lub doświadczeniem wdrożeniowym dotyczą tylko osób prowadzących zajęcia w zakresie dyscyplin, w których prowadzone są studia doktoranckie.

Proponowane rozwiązanie sprzyja realizacji procesu dydaktycznego na studiach doktoranckich w zakresie niektórych efektów kształcenia przez osoby mające bogate doświadczenie zawodowe np. wdrożeniowe, ale posiadające dorobku naukowego w przedmiotowym obszarze. Zapobiegnie to niepożądanym zjawiskom, jak np. uniemożliwianiu doktorantom pozyskiwania i rozwijania istotnych umiejętności miękkich przydatnych w pracy naukowej w ramach programu studiów, nie zaś np. na kursach dodatkowych i szkolenia.

3.8. Art. 8 pkt 1 i 2. Zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Na podstawie obowiązujących przepisów ww. ustawy (art. 13b) minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego prowadzi monitoring karier zawodowych absolwentów (ELA).

Monitoring jest prowadzony na podstawie danych zawartych w ogólnopolskim wykazie studentów oraz danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na kontach ubezpieczonych lub kontach płatników składek. Proponowane zmiany mają na celu umożliwienie objęcia monitoringiem również losów doktorantów i osób ze stopniem doktora. Proponowany zakres zmian obejmuje:

- 1) rozszerzenie zakresu podmiotowego monitoringu o uczestników studiów doktoranckich i osób, które uzyskały stopień doktora;
- 2) rozszerzenie zakresu przedmiotowego monitorowania, obejmującego również okres studiów (pierwszego, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz studiów doktoranckich);
- 3) modyfikację zmiennej pozwalającej na identyfikację powiatu zamieszkania z wykorzystaniem krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT);

Umożliwione zostanie prowadzenie systematycznego przeglądu sytuacji edukacyjno-zawodowej studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz uczestników studiów doktoranckich; regulacja ta pozwoli na monitorowanie sytuacji zawodowej uczestników studiów doktoranckich, przed uzyskaniem stopnia doktora, a także stanowić będzie istotne uzupełnienie możliwości monitorowania w ramach systemu ELA dotyczącej:

- 1) mobilności edukacyjnej studentów, w szczególności chodzi o zjawisko porzucania studiów (*dropout*) na wszystkich rodzajach studiów objętych monitorowaniem;
- 2) podejmowania pracy zawodowej w trakcie studiów (ponownie na wszystkich rodzajach studiów objętych monitorowaniem), co pozwoli na ocenę w jaki sposób studenci i uczestnicy studiów doktoranckich łączą swoją aktywność edukacyjną oraz zawodową. W szczególności, umożliwi to identyfikowani na ile działania te są strategią ułatwiającą podjęcie aktywności zawodowej (w tym w przypadku aktywności zawodowej doktorantów, pracy na uczelni lub innych jednostkach badawczych czy badawczo-naukowych), czy też podejmowanie pracy zawodowej przyczynia się do pogorszenia wyników, rezygnacji ze studiów, nieterminowego ich zakończenia lub przedłużania się okresu, który upływa do uzyskania stopnia naukowego doktora.

Konsekwencją zmiany przepisów art. 13b ust. 1 będzie dostosowanie przepisów art. 13b ust. 2, tak aby umożliwiał on wykorzystywanie dla potrzeb dokonywania monitorowania, danych

gromadzonych w wykazach określonych w art. 31a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. osób, którym nadano stopień doktora lub doktora habilitowanego), art. 129a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (wykaz nauczycieli akademickich oraz pracowników naukowych), art. 201a (ogólnopolski wykaz doktorantów). W związku z powyższym, należy w art. 13b ust. 3 pkt 2 lit. e uzupełnić wykaz informacji o rok i miesiąc skreślenia z listy studentów (studiów pierwszego, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz studiów doktoranckich).

Wskazana jest także prawidłowa identyfikacja powiatu zamieszkania studentów i uczestników studiów doktoranckich, absolwentów oraz osób, które uzyskały stopień doktora wymaga zastosowania do identyfikacji powiatów klasyfikacji stosowanej w statystyce publicznej. Wymaga to modyfikacji przepisów art. 13b ust. 4 pkt 4 ustawy, tak, aby ZUS przekazywał w zbiorze danych pierwsze cztery cyfry oraz siódmą cyfrę krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju w postaci umożliwiającej identyfikację województwa (dwie pierwsze cyfry), powiatu (trzecia i czwarta cyfra) oraz rodzaju gminy (siódma cyfra) na podstawie adresu zameldowania lub zamieszkania, lub adresu do korespondencji osoby ubezpieczonej, co powinno zastąpić obecny przepis wskazujący na przekazywanie informacji o pierwszych trzech cyfrach kodu pocztowego. Wyniki przeglądu w postaci zagregowanej udostępniane są na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, oraz w zanonimizowanej formie, na wniosek.

3.9. Art. 9. Zmiany w ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej.

Projekt zakłada zmiany obowiązującej ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej polegające na uchyleniu w rozdziale 3 „Fundusz Kredytu Technologicznego” (FKT) art. 14 ust. 1-4 i art. 15-16. Planowane rozwiązanie ma na celu zlikwidowanie państwowego funduszu celowego w formie rachunku bankowego, obsługiwanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Do 2008 r. FKT funkcjonował na mocy ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Zgodnie z przepisami tej ustawy Bank Gospodarstwa Krajowego udzielał i dokonywał umorzeń kredytów technologicznych. Na podstawie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej dokonano zmiany formy prawnej Funduszu

i z dniem 1 stycznia 2009 r. został utworzony państwowy fundusz celowy Fundusz Kredytu Technologicznego, który przejął aktywa i zobowiązania dotychczas funkcjonującego FKT.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki. W latach 2007-2013 FKT finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 4.3. Kredyt technologiczny Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 oraz ze środków budżetu państwa. Kontynuacją Kredytu technologicznego jest Kredyt na innowacje technologiczne w poddziałaniu 3.2.2. Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020. Dla wdrażania tego poddziałania Minister Rozwoju (obecnie Minister Rozwoju i Finansów) na podstawie umowy powierzył Bankowi Gospodarstwa Krajowego pełnienie roli Instytucji Pośredniczącej.

Zasada przekazywania środków finansowych na realizację zadań w ramach programu operacyjnego na rachunek bankowy funduszu celowego wiąże się z koniecznością stosowania przepisów art. 29 *ustawy o finansach publicznych*. Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy, stanowiący załącznik do ustawy budżetowej. Wszelkie zmiany związane z finansowaniem realizacji zadania wymagają wprowadzenia zmian do planu finansowego. Zgodnie z art. 29 ust. 12 zmian w planie finansowym FKT dokonuje minister właściwy do spraw gospodarki po uzyskaniu zgody ministra do spraw finansów publicznych i opinii sejmowej komisji do spraw budżetu. Procedura ta powoduje znaczne utrudnienia, wstrzymuje działania i opóźnia ich realizację.

W związku z zakończeniem czynności związanych z administrowaniem tzw. „starych kredytów technologicznych” i wykorzystaniem środków pochodzących z ich spłaty nie ma uzasadnienia do dalszego utrzymywania państwowego funduszu celowego Fundusz Kredytu Technologicznego. Po zlikwidowaniu FKT wsparcie sektora MSP w formie Kredytu technologicznego będzie kontynuowane na dotychczasowych zasadach, natomiast środki finansowe na realizację zadania będą powierzane Bankowi Gospodarstwa Krajowego jako Instytucji Pośredniczącej, a nie poprzez państwowy fundusz celowy. Rozwiązanie to ułatwi przepływy finansowe i tym samym realizację działania w ramach PO IR, jak również zmniejszy obciążenie finansowe związane z obsługą funduszu.

Proponuje się również dodanie art. 2a ustawy, który przyzna ministrowi właściwemu do spraw gospodarki uprawnienie do określania programów i przedsięwzięć w obszarze konkurencyjności gospodarki, innowacyjności, współpracy gospodarczej i promocji polskiej gospodarki, w drodze rozporządzenia. Jest to niezbędne dla realizowania przez ministra

programów mających na celu wspieranie przedsiębiorców i innych podmiotów w ww. obszarach, ze środków krajowych lub funduszy unijnych.

Zmiany w rozdziale 4 Status centrum badawczo-rozwojowego w art. 17 i art. 19 *ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej* wynikają ze zmiany *ustawy o rachunkowości* od 1 stycznia 2017 r., mają na celu zapewnienie przejrzystości obowiązujących przepisów.

Zgodnie z dotychczas obowiązującym przepisem art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy status centrum badawczo-rozwojowego mogli uzyskać przedsiębiorcy, którzy za poprzedni rok uzyskali przychód z tytułu sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych w kwocie określonej w przepisach ustawy o rachunkowości jako minimalny przychód ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych wymagany do prowadzenia ksiąg rachunkowych. Do 31 grudnia 2016 r. była to kwota 1,2 mln EUR. Od dnia 1 stycznia 2017 r. jest to kwota 2 mln EUR. W związku z tym, w celu zachowania wysokości przychodów netto, których wysokość warunkuje uzyskanie statusu centrum badawczo-rozwojowego na poziomie nie wyższym niż 1,2 mln EUR, proponuje się ustalenie przedmiotowej kwoty na poziomie 5 mln zł. Przy ustaleniu wysokości tej kwoty wzięto pod uwagę wysokość kursów z pierwszego dnia roboczego października w latach 2014-2016, a otrzymaną kwotę zaokrąglono w dół do pełnej kwoty w mln zł. Przyjęcie takiego rozwiązania jest korzystne dla przedsiębiorców, gdyż dotychczas kwota przychodów umożliwiająca uzyskanie statusu centrum badawczo-rozwojowego była znana dopiero po październiku danego roku i uzależniona była od wysokości kursu EUR. Pozostawiono obowiązek stosowania zasad rachunkowości określonych ustawą o rachunkowości przez przedsiębiorców wnioskujących o uzyskanie statusu centrum badawczo-rozwojowego bez względu na kwoty określone w ustawie o rachunkowości.

Proponuje się również wprowadzenie w art. 17 ust. 2 możliwość ubiegania się o status centrum badawczo-rozwojowego przez przedsiębiorców prowadzących w przeważającej części działalność badawczo-rozwojową, ale osiągających przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych, w wysokości niższej od dotychczas wymaganej przepisami ustawy. Status centrum badawczo-rozwojowego będą mogli uzyskać przedsiębiorcy, których przychody ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych mieszczą się w granicach od 2,5 mln zł do 5,00 mln zł oraz których przychody netto ze sprzedaży wytworzonych przez siebie usług badawczo-rozwojowych stanowią co najmniej 70% przychodów netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych. Tym samym przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie badań i rozwoju będą mogli uzyskać status

centrum badawczo-rozwojowego i korzystać z uprawnień przysługujących tym podmiotom. Powyższe spowoduje również konieczność odpowiedniej zmiany w art. 17 ust. 3 oraz w ust. 5 pkt 5 ustawy.

W art. 17 ust. 2 pkt 3 zakłada się doprecyzowanie, że przychody netto powinny dotyczyć sprzedaży wytworzonych przez przedsiębiorcę usług badawczo-rozwojowych. Tym samym zamienione zostałyby sformułowanie „ze sprzedaży własnych usług badawczo-rozwojowych” na „ze sprzedaży wytworzonych przez siebie usług badawczo-rozwojowych”. Należy również dodać dla zapewnienia jasności przepisów, że usługi badawczo-rozwojowe, o których mowa w przepisie, to usługi sklasyfikowane do usług w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w rozumieniu przepisów w sprawie polskiej klasyfikacji wyrobów i usług. Analogicznych zmian dokonać należy w art. 17 ust. 6 pkt 2 ustawy. Jednocześnie, art. 17 ust. 6 pkt 3 i art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy wymaga doprecyzowania, że sprawozdanie z badania powinno również zawierać informację o wartości przychodów netto z tytułu sprzedaży usług badawczo-rozwojowych lub praw własności przemysłowej, co ułatwi weryfikację spełnienia warunków uzyskania statusu centrum badawczo-rozwojowego.

Przepisy art. 17 ust. 3 i ust. 6 pkt 3 oraz art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy dostosowane zostaną do przepisów projektu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.

W art. 17 w ust. 6 proponuje się dodanie pkt 9 wprowadzającego obowiązek załączania do wniosku o nadanie statusu centrum badawczo-rozwojowego sprawozdania z działalności badawczej i rozwojowej za ostatni rok obrotowy, przekazywanego do GUS. Obowiązek ten ma charakter formalny i nie nakłada dodatkowego obowiązku na przedsiębiorcę, gdyż przedsiębiorca prowadząc działalność badawczo-rozwojową jest zobowiązany do sporządzania odpowiednich sprawozdań w ramach statystyki publicznej. Analogiczny obowiązek dodany zostanie w art. 19 ust. 1 pkt 5 ustawy.

W związku z likwidacją funduszu innowacyjności proponuje się usunięcie obowiązku wykazywania kwoty, o którą został pomniejszony podatek dochodowy z tytułu wykorzystania środków funduszu innowacyjności (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. c). W związku ze zmianą systemu wsparcia centrów badawczo-rozwojowych, fundusz innowacyjności ulegnie likwidacji (art. 21 ustawy).

3.10. Art. 11. Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

W myśl art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, w przypadku odwołania Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, przed upływem kadencji nowo powołany Dyrektor Centrum może przeprowadzić konkurs na stanowiska zastępców Dyrektora Centrum. Przepis wymagał doprecyzowania w zakresie uprawnień nowo powołanego Dyrektora Centrum do odwołania zastępców Dyrektora Centrum. Dyrektor Centrum może odwołać zastępców Dyrektora Centrum w przypadkach określonych w art. 9 ust. 2 ustawy. Określony w tym przepisie katalog jest katalogiem zamkniętym i nie uwzględnia sytuacji odwołania przez nowo powołanego Dyrektora Centrum, zastępców Dyrektora Centrum. Jednocześnie przepis ten uprawnia nowo powołanego Dyrektora Centrum do przeprowadzenia konkursu na stanowiska zastępcy Dyrektora Centrum. Zaproponowane nowe brzmienie art. 9 ust. 3 uzupełnia tę lukę poprzez wprowadzenie możliwości odwołania zastępców Dyrektora przez nowo powołanego Dyrektora i przeprowadzenie konkursu na ich stanowiska.

W ustawie brak jest przepisów określających, kto i na jakich zasadach ma kierować Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, w przypadku odwołania Dyrektora Centrum lub jego śmierci, W celu wypełnienia tej luki, w projekcie zaproponowano dodanie w art. 4 ustawy po ust. 3, ust. 3a określającego kto i przez jak okres czasu może pełnić obowiązki Dyrektora Centrum w wyżej wymienionych przypadkach. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem ust. 3a do czasu powołania Dyrektora obowiązki Dyrektora Centrum pełni wskazany przez ministra właściwego do spraw nauki, zwanego dalej: „Ministrem”, zastępca Dyrektora Centrum lub inna osoba wskazana przez Ministra, spełniająca warunki określone w art. 5 ust. 1 ustawy, przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

W myśl przepisów ustawy prawo ministra właściwego do spraw nauki do dokonywania zmian w składzie Rady Centrum oraz Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa (dalej jako: Komitet Sterujący) jest ograniczone do sytuacji, o których mowa w art. 13 ust. 4 ustawy, tj. złożenia rezygnacji, utraty zdolności do pełnienia powierzonych obowiązków na skutek długotrwałej choroby, trwającej co najmniej 6 miesięcy, niewypełniania lub nienależytego wypełniania obowiązków, zaprzestania spełniania któregokolwiek z wymagań określonych w art. 12 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy (korzystania z pełni praw publicznych i braku prawomocnego skazania za

przestępstwo umyślne lub skarbowe oraz śmierci członka). Na podstawie art. 16 ust. 6 ustawy te same przesłanki odwołania dotyczą również członków Komitetu Sterującego.

Brak jest natomiast możliwości odwołania członków Rady Centrum na wniosek ministrów, którzy wskazali ich jako swoich przedstawicieli do składu Rady Centrum. Analogiczna sytuacja dotyczy ministrów i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, którzy wskazali kandydatów na członków Komitetu Sterującego.

Projekt ustawy uzupełnia tę lukę, dając ministrom, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 oraz art. 16 ust. 1 ustawy, i Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, możliwość wystąpienia do ministra właściwego do spraw nauki z wnioskiem o odwołanie wskazanego przez nich członka Rady Centrum lub Komitetu Sterującego i powołanie w to miejsce innej osoby.

Zmiana w art. 14 ust. 5 dotyczy określenia zakresu przedmiotowego działania komisji Rady Centrum. Obecne przepisy stanowią, że Przewodniczący Rady powołuje spośród członków Rady komisje właściwe do spraw: finansów, realizacji strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz realizacji innych zadań Centrum. Po zmianie obligatoryjne będzie działanie komisji do spraw: finansów, realizacji strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz realizacji programów innych niż strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych. Fakultatywne będzie powołanie innych komisji.

Zmiana brzmienia przepisu art. 30 ust. 3 powodowana jest wątpliwościami interpretacyjnymi wynikającymi z konstrukcji tego przepisu, w związku z czym ust. 3 proponuje się nadanie nowego brzmienia. W projektowanym ust. 3 wskazano, że przy realizacji zadań określonych w art. 30 ust. 1 i 2 Centrum może współpracować z podmiotami krajowymi i zagranicznymi, na podstawie umów, a nie tylko umów o wspólne przedsięwzięcie. Jednocześnie w art. 30 ust. 3a dookreśli się, że przy realizacji zadań, o których mowa w art. 30 ust. 1 i 2, Centrum może, za zgodą Ministra, utworzyć spółkę lub nabyć udziały lub akcje spółki mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą.

Wprowadzenie do ustawy prawnych możliwości korzystania z instrumentów zwrotnych (pożyczki, poręczenia oraz wsparcie kapitałowe) jako dodatkowego narzędzia, pozwoli Centrum na zwiększenie elastyczności w realizacji zadań i optymalizację inwestycyjną. Potrzeba nowelizacji ustawy w tym zakresie wynika z niedoskonałości rynku finansowego,

przejawiającej się tym, iż projekty gospodarczo i ekonomicznie zasadne nie zawsze mogą uzyskać rynkowe finansowanie. Instrumenty zwrotne cechują się tym, że wymuszają oparcie inwestycji o rzetelny rachunek ekonomiczny, tworzą możliwość wsparcia większej liczby projektów w znacznie dłuższym horyzoncie czasowym, a także stanowią odnawialne źródło kapitału. Zastosowanie mechanizmów zwrotnych umożliwi zwrot kapitału do Centrum po roku 2023 r., który będzie mógł stanowić źródło dalszego wsparcia polskiej polityki innowacyjnej.

Również Komisja Europejska wskazuje na istotne znaczenie instrumentów zwrotnych w strategii wykorzystania funduszy strukturalnych, wskazując na następujące zalety tego rodzaju finansowania: możliwość zwiększenia trwałości polityki spójności przez możliwość reinwestowania środków, wzmocnienie współpracy administracji, przedsiębiorstw i instytucji finansowych, wzmocnienie zdolności instytucjonalnej (partnerstwa i zaufania między sektorem publicznym i prywatnym), stwarzanie mocniejszej zachęty dla efektywności wydatkowania środków publicznych, stworzenie skutecznych mechanizmów koordynacji i racjonalizacji dostępnej oferty wsparcia, czy wykorzystanie efektu dźwigni finansowej.

Biorąc pod uwagę zmiany rynku gospodarczego i finansowego, a przede wszystkim rodzaj i zakres działań Centrum, niezbędnym jest zapewnienie mu ustawowej możliwości korzystania ze zwrotnych instrumentów finansowych.

3.11. Art. 13. Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej (dalej: PMDIB) powinna stanowić ważny instrument służący prowadzeniu całościowej i długoterminowej polityki w zakresie rozwoju strategicznej infrastruktury badawczej w Polsce oraz wsparciu udziału polskich zespołów naukowych w najważniejszych europejskich i międzynarodowych projektach tego typu. Rozwój strategicznej infrastruktury badawczej ma bowiem fundamentalne znaczenie przy prowadzeniu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

Infrastruktury badawcze są osią tzw. trójkąta wiedzy, który łączy obszary badań naukowych, szkolnictwa wyższego oraz innowacji. Odgrywają one przez to kluczową rolę w rozwoju wiedzy i technologii, gdyż są jednym z najważniejszych instrumentów zbliżania do siebie szerokiego grona interesariuszy – naukowców, przedsiębiorców, studentów, a także

samych obywateli – w celu poszukiwania odpowiedzi na najbardziej palące problemy i wyzwania współczesnego świata. Poprzez świadczenie szerokiego wachlarza usług, coraz częściej także cyfrowych, infrastruktury badawcze integrują uczestników sektora nauki i innowacji, a także otwierają go na nowe osoby. Infrastruktury badawcze skupiają ponadto w sobie istotny potencjał ludzki oraz inwestycyjny, dzięki czemu znacząco wpływają na rozwój społeczno-gospodarczy na poziomie regionalnym, krajowym, a nierzadko międzynarodowym.

Projektowane zmiany mają na celu usprawnienie modelu tworzenia oraz funkcjonowania PMDIB. Są one odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez środowisko naukowe, a także wynikają z pogłębionej analizy i oceny dotychczasowego funkcjonowania PMDIB przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Aktualne przepisy dotyczące PMDIB, przewidujące m.in. wydanie odrębnego rozporządzenia określającego wzór wniosku czy tryb oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na PMDIB, wymagają uelastycznienia, gdyż w obecnym kształcie nie zapewniają ministrowi właściwemu ds. nauki właściwych podstaw do kształtowania efektywnych procesów związanych z zarządzaniem PMDIB. Z drugiej strony niezbędne jest ich uzupełnienie o kwestie związane z monitoringiem oraz ewentualnym usuwaniem przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej już wpisanych na PMDIB.

Głównym celem proponowanych zmian jest zatem kompleksowe uregulowanie spraw związanych z funkcjonowaniem PMDIB. Ich wejście w życie umożliwi prowadzenie ministrowi właściwemu do spraw nauki pełnego spektrum działań nadających PMDIB kształt zgodny z polityką państwa w zakresie badań naukowych, rozwoju i innowacji.

Proponowane zmiany koncentrują się przede wszystkim na stworzeniu efektywnego oraz przejrzystego mechanizmu aktualizacji PMDIB. Przewiduje się, że proces aktualizacji PMDIB, uruchamiany nie rzadziej niż raz na cztery lata, będzie przebiegał dwutorowo. Jego głównym elementem będzie przeprowadzenie otwartego naboru wniosków o wpisanie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na PMDIB. Po ich ocenie, dokonanej w oparciu o kryteria zawarte w ustawie, minister właściwy ds. nauki podejmie decyzję o wpisie wybranych przedsięwzięć na PMDIB. Ponadto proponuje się, by w ramach procesu aktualizacji PMDIB był przeprowadzany okresowy przegląd przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej już wpisanych na PMDIB. Jego celem będzie ocena aktualności celów i założeń tych przedsięwzięć oraz analiza stopnia ich

realizacji. W przypadku negatywnej oceny zasadności pozostawiania danego przedsięwzięcia na PMDIB lub niezłożenia kwestionariusza ewaluacyjnego w wyznaczonym terminie, przedsięwzięcie zostanie usunięte z PMDIB. W ramach proponowanych zmian zakłada się również możliwość usunięcia przedsięwzięcia z PMDIB na wniosek wnioskodawcy, co w obecnym stanie prawnym nie jest przewidziane. W obu przypadkach o usunięciu przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej wpisanego na PMDIB rozstrzygnie minister właściwy ds. nauki.

Istotnym elementem proponowanych jest ponadto wprowadzenie nowego katalogu kryteriów oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na PMDIB, lepiej dopasowanego do charakteru tych przedsięwzięć, a przez to umożliwiającego ich pełniejszą ocenę.

Projektowane zmiany zakładają także możliwość złożenia przez wnioskodawcę do ministra właściwego ds. nauki wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych w ramach otwartego naboru wniosków lub okresowego przeglądu przedsięwzięć.

3.12. Art. 14. Zmiany w ustawie z dnia 25 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności.

Ustawa z dnia 25 września 2015 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności zwolniła z podatku dochodowego od osób prawnych spółki kapitałowe oraz spółki komandytowo-akcyjne z tytułu zbycia udziałów lub akcji nabytych w latach 2016-2017. Zapis ten wynikał z potrzeby wsparcia rozwoju polskiego rynku inwestycji wysokiego ryzyka (*venture capital*). Wprowadzono wówczas definicję spółki kapitałowej podwyższonego ryzyka, preferując małe fundusze kapitałowe (o wartości aktywów nieprzekraczającej 50 mln EURO) i tylko w zakresie prowadzenia działalności inwestycyjnej na nieregulowanym rynku.

Niniejsza ustawa przedłuży obowiązywanie tego zwolnienia dla zbywanych akcji lub udziałów nabytych w latach 2016-2023.

Fundusze *venture capital* są instytucjami inwestującymi środki w wysoko ryzykowne przedsięwzięcia. Wypełniają lukę na rynku finansowym zasilając kapitałowo i finansując działalność młodych, innowacyjnych przedsiębiorstw, które nie mają szans na znalezienie środków na działalność z innych źródeł (np. z kredytu bankowego). Najpopularniejszą na

świecie formą funduszy *venture capital* jest spółka komandytowo-akcyjna. Wprowadzenie od początku 2014 roku w Polsce opodatkowania takich spółek spowodowało, iż zainwestowany wspólnie (w formie funduszu) kapitał jest opodatkowany podwójnie (raz w formie opodatkowania samego funduszu kapitałowego, a drugi raz w formie opodatkowania inwestora). Ustawa z 25 września 2015 roku tylko częściowo rozwiązała ten problem, zwalniając z podatku dochodowego (pod pewnymi warunkami) dochody z tytułu zbycia udziałów nabytych w roku 2016 i 2017 roku przez spółkę komandytowo-akcyjną lub kapitałową.

Problem podwójnego opodatkowania funduszy *venture capital* dotyczy także funduszy kapitałowych zawiązanych przy współudziale środków publicznych. Polski Fundusz Rozwoju, w ramach programu Start in Poland finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR) przeznaczy znaczące środki na zawiązywanie funduszy wysokiego ryzyka. Będą one inwestowały w młode, innowacyjne spółki działające w Polsce, przyczyniając się do rozwoju całego systemu start-upowego. Okres inwestowania w spółki w ramach poszczególnych działań PO IR zamyka się datą 2023, stąd postulowany okres zwolnienia dotyczy inwestycji poczynionych w latach 2016-2023.

Wspieranie rozwoju rynku *venture capital*, jest ważnym elementem zwiększania poziomu innowacyjności polskiej gospodarki.

3.14. Przepisy przejściowe i końcowe.

3.14.1. Art. 15.

Monitoringiem losów absolwentów, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie dotyczącym sytuacji absolwentów i uczestników studiów doktoranckich i osób, które uzyskały stopień doktora zostaną objęte osoby, które rozpoczęły studia doktoranckie lub uzyskały stopień doktora nie wcześniej niż w roku 2016. W 2017 r. minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego nie udostępni wyników monitoringu, w zakresie dotyczącym sytuacji absolwentów i uczestników studiów doktoranckich i osób, które uzyskały stopień doktora.

3.14.2. Art. 16.

Projekt ustawy zakłada likwidację z dniem 31 grudnia 2017 r. państwowego funduszu celowego o nazwie „Fundusz Kredytu Technologicznego”, utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego, zwanego dalej „Funduszem”. Środki pieniężne pozostające na rachunku Funduszu w dniu jego likwidacji Bank Gospodarstwa Krajowego proponuje się przekazać na rachunek dochodów budżetowych *Ministerstwa Rozwoju – część 20 – Gospodarka*, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy. Środki uzyskane ze spłaty kredytów technologicznych oraz zwrotów premii technologicznych, udzielonych ze środków Funduszu, Bank Gospodarstwa Krajowego przekazane zostaną na rachunek dochodów budżetowych *Ministerstwa Rozwoju – część 20 – Gospodarka* w terminie do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu ich uzyskania. Przepis określa też zakres niezbędnych sprawozdań jakie będą musiały zostać złożone przez Bank Gospodarstwa Krajowego ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

3.14.3. Art. 17.

Do środków funduszu innowacyjności, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710 oraz z 2016 r. poz. 1610), zgromadzonych na rachunku bankowym, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 4 przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosowane będą przepisy dotychczasowe.

3.14.4. Art. 18.

Projekt zakłada, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1–3, art. 9 i art. 14 (zmiany w ustawach: *ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności*), które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

4. Wpływ regulacji na mikroprzedsiębiorców, małych średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na warunki funkcjonowania i rozwoju mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Korzystny wpływ na ich

działalność będą miały przede wszystkim zmiany związane ze zwiększeniem poziomu ulg podatkowych na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej przez przedsiębiorców. Ustawa przewiduje także ułatwienie dostępu do uzyskania statusu centrum badawczo-rozwojowego oraz zwiększenie atrakcyjności z tytułu jego posiadania (prostsze i korzystniejsze wsparcie podatkowe). Korzystne dla ww. podmiotów będzie także zapewnienie szerszego i łatwiejszego dostępu do obsługi prawnej w zakresie prowadzenia spraw związanych z ochroną własności intelektualnej, a w konsekwencji także obniżenie kosztów z tego tytułu. Jednocześnie ustawa nie nakłada na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców żadnych dodatkowych obowiązków lub obciążeń, które mogłyby rodzić skutki finansowe po ich stronie.

Projekt ustawy w zakresie w jakim będzie podstawą odliczenia kosztów dla Centrów Badawczo-Rozwojowych, w zakresie wysokości i katalogu kosztów kwalifikowanych, innych niż ogólne środki podatkowe (tj. inne niż ogólna ulga podatkowa na działalność badawczo-rozwojową) oraz w przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. i art. 4 ust. 1 lit. 1 rozporządzenia nr 651/2014, może wymagać przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej.

W pozostałym zakresie projekt ustawy nie jest objęty regulacjami prawa Unii Europejskiej i nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej. Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych*.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa, projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej BIP Rządowego Centrum Legislacji, a dodatkowo na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.